

ЗМЕЙ

Ці змаўчу я? Ані! Ніколі!
Будзе здрада ў маўчанні тым.
Распірае мне грудзі поле,
Бег узгоркаў і сон лагчын.
Як маўчаць? Там змяёй зялёнай
Колцы, выгібы, дзіўны лад!
Той смарагдавы хвост свавольна
Абвівае ўвесь далягляд.

Калі праўда варожаць змеі,
Гэты лепшы з іх чарадзей:
У імгненне я вар'яцею
І не зводжу з яго вачэй.
О вялікі! Твой кліч магутны
Б'ецца ў сэрцы маім наўпрост –
І імчу я ў таксі маршрутным
Між палёў, дзе ляжыць твой хвост.

ТРЫЗНЕННЕ

Маё паветра - сонная вада.
Мая бязгучнасць - ціхі шоргат хваляў.
Ці не таму - марудная хада?
Ці не таму заўсёды хлусяць шалі?

Я існую нібыта ў вадкім шкле.
Навокал - сон. Ці наяве трызненне?
І рэшткі мар трухлеюць на сталі.
І не ўзышло, загінула насенне.

Мне сніцца лес. У лесе спіць кароль.
І каралю, вядома, сніцца пешка.
І пешка (я) перамагае боль,
Бо марыць звездаць: я нішто ці нешта?

Ці абудзіць снаведа-караля?
І ці не знікну разам з гэтай мрояй?
Маленькі крок - і так плыве зямля!
Ці ёсць тут хто? Ці ёсць тут што — жывое?

Марыя Русланаўна Шэбанец
нарадзілася 27 красавіка 1989 года ў
горадзе Маладзечна Мінскай вобласці.

У школьным узросце бавіла канікулы
ў бабулі ў вёсцы Зарэчнае Мядзельскага
раёна, дзе засвоіла жывую беларускую
мову і назаўсёды палюбіла беларускую
прыроду. Скончыла з адзнакай школу і
палітэхнічны ліцэй.

Індывідуальны прадпрымальнік,
замужам, мае траіх дзяцей.

Да 2017 года друкавалася пад
прозвішчам Бельская. Стварае вершы і
прозу, паэтычныя пераклады і
аўтарскую песню на рускай і беларускай
мовах.

Першы аўтарскі зборнік вершаў
«Таямніца» выдадзены ў 2016 годзе.

Заняла II месца ў конкурсе
апавяданняў ад газеты «Звязда» (2017),
атрымала гран-пры III Міжнароднага
фестывалю паэтычных перакладаў
«Берагі сяброўства» (Расія, 2018).

Член Саюза пісьменнікаў Беларусі
(2018).

ПЕСНЯ РУСАЛКІ

На могілках рыбаў я свой здабыла
грабеньчык —
Тонкі, празрысты, драпежны і крохка-
чароўны.

У валасах, як жывы, яго срэбны праменьчык
Рыбінкай тонкай слізгае раз-пораз павольна.
Што мне смарагды, мае валасы ззяюць болей!
Хваляй зялёнай ліюцца на белыя плечы!
Спеў аздабляе іх золатам гукаў каштоўным.
Ціха раз-пораз мільгае мой любы
грабеньчык.

Марыя
Шэбанец

ДЗВЕ ЛЮБОВІ

– Пойдзем ужо, зусім спазніліся! – яна цягне мяне за руку.

– Пачакай, часу яшчэ хапае.

– Пабеглі на прыпынак!

– Ні за што. Дай падыхаць вясной! Па Гасцінцу так добра ісці зараз. Глядзі, які вечар, якое сонца, якая цішыня!

– Знайшла цішыню! Ці ты забылася, як ціха было ўвечары ў Зарэчным?

– Не забылася. Магла б і не нагадваць.

– Моўчкі іду насустрач сонцу. Яна не вытрымлівае першай:

– А памятаеш, як ты бегла дадому па беразе праз балота? Гэткі ж вечар быў.

– Усміхаюся:

– Памятаю. Я ў дрыгву па калена правалілася. І шлёпак там застаўся. А бабуля ж галаву адарве за страту! Нейкай галінай намацала цвёрдае ў брудзе – і руку туды па локаць! Выцягнула, але жаху нацярпелася першакласнага.

– Ты яшчэ шорты потым у рацэ адмывала.

– Ой, не кажы! Сёння б твая беды!

Адразу зялёны – пашчасціла. Мінаем скрыжаванне, накіроўваемся да парка. Не нагляджуся на буйства зялёнага – а толькі ж учора, здаецца, была мёртвая зіма!

– Заўважыла:

– Ці ж гэта лес? Ці памятаеш, колькі грыбоў мы ў Здорніку збіралі? А тут што! Абрэзаныя, знявольеныя дрэвы.

– Няпраўда! Яны прыгожыя! І ім тут – вольна!

Адварочваецца, задзірае нос. Я тым часам хутка даходжу да двух самаробных азёраў. Перагінаюся праз агароджу і выглядаю рыбака.

– Даганяе:

– Ці ж гэта рыбнае месца! Ці памятаеш, як мы карасёў у сажалцы на полі цягалі? А як ты пайшла ў заклад і жаб'ю лапку з'ела? А як дзед Пеця нас рыбу лавіць вучыў? Паплавок павінен стаяць як...

Са смехам і сорамам заціскаю ёй рот:

– Ціха ты! Людзі вакол!

– Стаім побач, глядзім на рыбака. Памятаем смак найлепшай у свеце юшкі, што бурлела на вогнішчы ў бязносым чайніку. Хоць і былі твая карасі з палец, хоць і было лускі ў супе дахалеры, але ж лепшай юшкі мы і дагэтуль не паспрабавалі.

– Усхопваецца:

– Мы ж амаль спазніліся! Знайшла час на ўспаміны!

– Ты першая пачала! А я казала, што і тут няблага. Вунь якія рыбіны, з локаць будучь. І альтанкі прыгожыя, а ў нас толькі самаробны навесік быў.

– І лепшы ў свеце!

– Безумоўна.

Бяру яе за руку і павольна, але настойліва цягну ў бок стэлы. На ўзгорак падымаемся моўчкі, ісці цяжэй. Але не бурчым. Дзе ж яшчэ быць вечнаму агню, калі не на самым версе.

– Маўчым каля помніка і ціха ідзем далей. Яна сядзе на лаву:

– Паўхвіліначкі! Замарылася я.

– Азіраюся навокал:

– А я тут вершы пісала. На гэтай самай лаўцы. І яшчэ на дзясятку іншых. Тут прыгожа і бяспечна.

– Смяецца:

– Бяспечна было на гары хавацца, калі мы ў суседкі абрыкос сцягнулі. Столькі крыку было, а да нас ніхто не дабраўся! А які водар быў у таго сена!

– Незабыўны.

Незаўважна лашчу спіну нашай лавы. Пакуль спадарожніца падымаецца і робіць крок наперад, нахіляюся і мармычу:

– Ты ўсё роўна вельмі прыгожая. І горад твой прыгожы. Сена – не галоўнае.

– Узнімаюся і даганяю яе. Ідзем да выхаду і пава-рочваем да стадыёна. Згадваю нешта разумнае з сеціва і выдаю:

– А ты ведаеш, што тут гістарычныя мясціны? У Гелянова гарнізон быў у дваццатыя-трыццатыя, і

яшчэ арка была.

– Трыумфальная?!

– Вось няма чаго смяцца, менавіта трыумфальная. І амаль усе гэтыя будынкі для ваеннага гарадка ўзводзілі.

– Усё адно да нашай "вайны" ім далёка. Памятаеш, як беркаўскія хадзілі нас, зарэчанскіх, біць? Мы на мосце сядзелі, а яны па полі ішлі. Наперадзе самы дарослы і прыгожы, за ім адзін аднаго меншыя, потым дзяўчынка і самы малы – з во-о-ось такім дрынам!

– Трымаюся за живот ад смеху. Хто ж ведаў, што так мы і пасябруем з Беркаўшчынай. Нашыя дзве вёскі шмат прыгодаў пабачылі з таго часу.

– Заварочваем налева. З палёгкай уздыхаю:

– Вось і драмтэатр. Нікога няма яшчэ, а ты рас-турбавалася. Паспелі. Дарэчы, тут раней быў клуб афіцэраў.

– Ой, ну добра ўжо. Горад – гістарычны, горад – прыгожы, горад – сёе, горад – тое, і што? Гэта ўсё роўна не вёска!

– Ведаю. Але ж вёскі для нас больш няма. Там нас чакаюць толькі могілкі, памятаеш?

– Адварнулася. Шмыргае носам. Падыходжу, абдымаю за плечы:

– Мне таксама шкада. Але нас туды ўжо не вернеш. Мы іншыя. Усё іншае. Не адштурхоўвай Маладзечна з-за першай любові. Яно годнае другой.

– Утыркаецца носам мне ў грудзі і раве, галосіць. Непрыгожая, счырванелая, размазвае мне па сукенцы слёзы ды соплі.

***

– Машка, а ты ўжо тут! Верталёт ты наш! – сяброўкі абступаюць мяне кругам. – Ты дзе ўсмешку згубіла? Мы ж на "Камедыю", а не на трагедыю збіраемся!

– Расціраю кулаком грудзі ў тым месцы, дзе толькі што пакутавала яна. Я. Слаба ўсміхаюся:

– Нічога, дзяўчаты. Так... Узгадалася.